

SPOR EĞİTİMİ ALANINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİ İLE KARIYER FARKINDALIKLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Alpaslan Baki ERTEKİN

ÖZET

Araştırmanın amacı, spor eğitimi alanında öğrenim gören öğrencilerin değişkenlerine göre girişimcilik düzeyleri ve kariyer farkındalıklarını tespit etmek ayrıca girişimcilik ile kariyer farkındalığı arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Gelişim Üniversitesi'nde öğrenim gören tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş 112 erkek (%66,3) ve 57 kadın (%33,7) olmak üzere toplam 169 öğrenci gönüllü katılım göstererek oluşturulmuştur. Araştırmada kişisel bilgi formunun yanı sıra Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından üniversite öğrencilerinin girişimciliklerini ölçmek için geliştirilen "Girişimcilik Ölçeği (GÖ)" ve Yaşar ve Sunay (2019) tarafından spor bilimleri alanında eğitim alan üniversite öğrencilerinin kariyer farkındalığını ölçmek için geliştirilen "Kariyer Farkındalığı Ölçeği (KFÖ)" kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesinin ardından veriler T-testi, ANOVA ve Pearson Korelasyon testleriyle analiz edilmiştir. Sonuç olarak, spor eğitimi alanında öğrenim gören öğrencilerin değişkenlerine göre girişimcilikleri ve kariyer farkındalıklarının değiştiği ve kariyer farkındalığının arttıkça girişimciliğinde artacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kariyer Farkındalığı, Üniversite Öğrencisi

RELATIONSHIP BETWEEN ENTREPRENEURSHIP LEVELS AND CAREER AWARENESS OF STUDENTS STUDYING IN THE FIELD OF SPORTS EDUCATION

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the entrepreneurship levels and career awareness according to the variables of the students studying in the field of sports education and to determine the relationship between entrepreneurship and career awareness. The study group of the study was formed by voluntary participation of a total of 169 students, 112 males (%66.3) and 57 females (%33.7), selected by random sampling method, studying at Istanbul Gelişim University. In addition to the personal information form, the "Entrepreneurship Scale (ES)" developed by Yılmaz and Sünbül (2009) to measure the entrepreneurship of university students and the "Career Awareness Scale (CAS)" developed by Yaşar and Sunay (2019) to measure the career awareness of university students studying in the field of sports sciences was used. After the data showed normal distribution, the data were analyzed by T-test, ANOVA and Pearson Correlation tests. As a result, it was concluded that the entrepreneurship and career awareness of the students studying in the field of sports education changes and their entrepreneurship will increase as career awareness increases.

Keywords: Entrepreneurship, Career Awareness, University Student

GİRİŞ

Girişimcilik kavramı hem kişisel hem de toplumsal bir huzur kaynağı olması sebebiyle uzun yıllardır araştırmacıların dikkatini çekmiş, günümüze kadar da akademisyenlerin ve özel sektörün ilgi odağı haline gelmiştir (Göçmen, 2007). Son yıllarda ise ülkelerin ekonomik kalkınma ve istihdam olanaklarının yaratılması için ana faktör olarak görülmektedir (Arslan, 2002). Girişimcilik kavramı gün geçtikçe değişim içinde olması ve dinamik bir olgu olmasından dolayı bu kavrama ilişkin tek bir tanıma rastlamak mümkün değildir (Pan ve Akay, 2015). Bu kavram ilk olarak 1730'larda Richard Cantillon tarafında iktisat literatüründe kullanılmış olup daha sonra da 19 yy'da John Stuart tarafından İngiliz literatürüne katılmıştır (Çetindamar, 2002). Girişimcilik, ihtiyaç olunan zaman ve gayretin ayrılarak, çeşitli riskleri bir araya getiren, ekonomik ve kişisel doyum ödülü olarak farklı bir şey yaratma sürecidir (Coulter, 2001). Muzyka (1995) girişimciliği "bireysel ve toplumsal değer yaratan, yeniliklerle birlikte ekonomik alanda değişikliklere neden olan süreç olarak tanımlamıştır" (Akt: Göçmen, 2007). Küçüktekin (2006) ekonomik olayları takip ederek yeni iş olanaklarını tespit eden, üretim için tüm gerekli şeyleri bir araya getiren gerçek ya da tüzel kişiler girişimci, sürecin bütünü ise girişimcilik olarak tanımlarken, Yüceol (2018) ise yeni fırsatları bulma ve yenilik yaratma olarak tanımlamıştır.

Schumpeter girişimcilik kavramının günümüzdeki manasının öncüsüdür ve bu kavramı farklı unsurların bir araya gelmesiyle yeni bir şey ortaya çıkması olarak tanımlamış, girişimciliği ekonomik kalkınmanın ana unsurlarından birisi olduğunu belirtmiştir. Yeni ürün, hizmet, pazar, arz kaynaklarının girişimsel faaliyetleri başlatan bileşenler olarak açıklamaktadır (Kirchoff, 1991; Koçer, 2017). Girişimciliğin etkisi rekabeti arttırmakta bu da firmaları rekabet etmeye iterken aynı zamanda firmaları daha verimli koşullarla birlikte üretime teşvik etmektedir. Girişimcilik ile birlikte ortaya çıkan ürünün sadece kendi sektörüne değil, kullanılan yöntemlerin daha farklı sektörler için yol gösterici nitelikte olabilirler. Bu olgu ilham alma etkisi olarak tanımlanabilir ve bir sektörde meydana gelen yeniliğin başka sektörde de kullanılabilir bu sayede ekonomideki farklı sektörler arasında üretim becerisi olumlu olarak artar (Yüceol, 2018).

Girişimciliğin hem ekonomik hem de sosyal kalkınma olarak topluma birçok getirisi olduğu açıktır. Ekonomik kalkınma açısından bakıldığında; girişimciliğin işsizliğin önlenmesinde, toplumun refah düzeyinin yükseltilmesinde, orta ve alt sınıfın daha güçlü olmasında genel olarak toplumsal barışın sağlanarak toplumun bütünleşmesinde oldukça önemlidir (İlhan, 2005; Akman, 2019). Sosyal kalkınma bakımından ise teknolojik gelişmelerin ve icatların insanların faydalanabileceği şekilde yenilikçi ürünlere çevrilmesinde,

değer oluşturmada veya da girişimciliğin risk alma, yaratıcı ve liderlik özelliklerinden dolayı dünyada tüm ülkelerin gelişim sürecinde önemlidir (Bozkurt ve ark., 2012; Akman, 2019).

Kariyer kelimesi, Türkçe'ye Fransızca "carriere" kelimesinden geçmiştir. Bu kelime Fransa'nın güneyinde Roman kökenli Provençal dilinde "carriera" (araba yolu) manasına gelmektedir (Balta Aydın, 2007). Literatür incelendiğinde kariyer ile ilgili birçok vardır. Kariyer; meslek, ilerleme, başarı, bireylerin meslek hayatları süresince üstlendiği roller ve bunlar ile ilgili deneyimler manalarında kullanılmaktadır (Erdoğan, 2003). Kariyer, bireylerin mesleklerinde ilerlemeleri ve o meslekte deneyim kazanıp yeteneklerini geliştirmektir (Bayraktaroğlu, 2003; İpçi, 2020). Tuncer (2012)'e göre kariyeri saygınlık, statü, başarı, prestij, kişisel ve mesleki kavramlar ile açıklamak da mümkündür. Yılmaz (2019)'a göre de kariyer "bireyin iş hayatı boyunca mesleği ile ilgili tecrübe, tutum ve davranışlarının bütünü" olarak tanımlamıştır. Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğü ise kariyeri, "bir meslekte zaman çalışmayla elde edilen aşama, başarı ve uzmanlık" olarak tanımlamıştır (TDK, 2020).

Günümüzde kariyer olgusu bireyler için çok önemli bir duruma gelmiştir. Varol (2001)'a göre bunun birçok sebebi vardır. Bu sebeplere bakıldığında kariyer;

- Bireye statü ve kimlik oluşturulmasında yardımcı olur,
- Bireyin hayatında odak noktası oluşturur,
- Bireye sosyal bir yön kazandırır,
- Maddi güç kazandırır,
- İş tatmini sağlar,
- Kişiliğin gelişmesine yardımcı olur (Akt; Edinsel, 2018).

Kariyer farkındalığı, insanların kariyer yollarını belirledikten sonra kariyer fırsatlarını, gereklilik ve özelliklerinin farkında olmaları, iş hayatlarını doğru yönlendirme ve yönetme de önemli olduğu düşünülmektedir (Yaşar ve Sunay, 2019). Kariyer farkındalığı kariyer gelişiminin en önemli noktalarından biridir. Meslekle ilgili temel bilgiler, eğitim becerilerle ilgili gereksinimler, meslekle ilgili beklentiler olmak üzere kariyer farkındalığı içinde çeşitli alt başlıklar mevcuttur (Öztürk, 2020). Kariyer farkındalığının önemi büyüktür. İnsanlara kariyer farkındalığını ortaya çıkaracak etkinlikleri gerekli gören bakış açılarının etkili olabilmesi için kariyer farkındalığı ile ilgili etkinliklerin ilkokuldan itibaren başlaması ve sonrasında da devam etmesi gerekmektedir (Colston ve ark., 2017; Yaşar ve Sunay, 2019).

Üniversitelerdeki öğrenci sayıları ve üniversitelerden mezun olan kişi sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Özellikle ilkokul çağından itibaren başlaması gerektiği bilenen kariyer farkındalığının üniversite öğrencilerinde daha belirgin şekilde görülmesi gerekmektedir.

Çünkü bireylerdeki kariyer farkındalığının yüksek olması onların kariyerlerinde önemli olarak artılar kazandıracakı kesindir. Ekonomi kalkınma için girişimcilik olgusunun önemli olduğu ve bireylerin kariyer farkındalıkları ile ilişkili olduğu düşünölmektedir. Bu bağlamda çalışmamızın amacı, spor eğitimi alanında öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyleri ile kariyer farkındalıkları arasındaki ilişki cinsiyet, bölüm ve yaş değişkenlerine göre incelenmesidir.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Modeli

Tarama araştırması geçmişte veya şu anda da devam eden durumları olduğu gibi betimlemeyi amaçlaya araştırma yaklaşımıdır (Kuzu, 2013). Bu çalışmada da araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Gelişim Üniversitesi'nde öğrenim gören tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş 112 erkek (%66,3) ve 57 kadın (%33,7) olmak üzere toplam 169 öğrenci gönüllü katılım göstererek oluşturulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet, bölüm, yaş gibi demografik özelliklerini tespit etmek için araştırmacı tarafından hazırlanan sorulardan oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Girişimcilik Ölçeği (GÖ)

GÖ, Yılmaz ve Sünböl (2009) tarafından üniversite öğrencilerinin girişimciliklerini ölçmek için geliştirilmiştir. GÖ, 5'li likert tipinde, 36 madde tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Güvenirlik analizi sonucu ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,90 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin değerlendirilmesi için;

- 36-64 çok düşük girişimcilik
- 65-92 düşük girişimcilik
- 93-123 orta düzeyde girişimcilik
- 124-151 yüksek girişimcilik
- 152-180 yüksek düzeyde girişimcilik kriterleri dikkate alınmıştır.

Kariyer Farkındalığı Ölçeği (KFÖ)

KFÖ, Yaşar ve Sunay (2019) tarafından spor bilimleri alanında eğitim alan üniversite öğrencilerinin kariyer farkındalığını ölçmek için geliştirilmiştir. KFÖ, 5'li likert tipi, 18

madde ve 4 alt boyuttan (mesleki gelişim yatkınlığı, mesleki hazır bulunma, mesleki bilinç, mesleki öz güven) oluşmaktadır. Ölçeğin güvenilirliğini tespit etmek için yapılan Cronbach Alfa değeri .921 olarak saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma için yapılan istatistiksel analizler SPSS 20.0 paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde istatistiki yöntem olarak; yüzde (%), frekans (f), ortalama (\bar{x}) ve standart sapma (Ss) kullanılmıştır.

Yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Verilerin parametrik test koşullarına uygun olduğunun anlaşılmasından sonra istatistiksel analizlerde T-Testi, ANOVA, Pearson Korelasyon testi ve TUKEY testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Gelişim Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören 112 erkek (%66,3) ve 57 kadın (%33,7) oluşturmuştur. Araştırma kapsamında katılımcıların %30,2'sinin (51) "Antrenörlük" bölümünde, %46,2'sinin (78) "Spor Yöneticiliği" bölümünde ve %23,7'sinin (40) ise "Rekreasyon" Bölümünde öğrenim gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyete Göre GÖ-KFÖ Puanları Arasındaki T-Testi Sonuçları

Ölçek	Alt Boyut	Cinsiyet	Ort.	Ss	Sd	t	p
GÖ	Girişimcilik	Erkek	95.11	17.36	167	,037	,970
		Kadın	95.00	18.38			
MGY	MGY	Erkek	23.05	3.35	167	1,612	,109
		Kadın	22.21	4.44			
MHB	MHB	Erkek	13.14	1.90	167	1,868	,064
		Kadın	11.42	2.53			
MB	MB	Erkek	7.93	3.22	167	3,099	,002*
		Kadın	6.68	2.01			
MÖG	MÖG	Erkek	14.14	1.96	167	2,132	,035*
		Kadın	13.35	2.79			

GÖ: Girişimcilik Ölçeği, KFÖ: Kariyer Farkındalık Ölçeği, MGY: Mesleki Gelişim Yatkınlığı, MHB: Mesleki Hazır Bulunma, MB: Mesleki Bilinç, MÖG: Mesleki Öz Güven.

Tablo 1'de üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre girişimcilik düzeyleri ve kariyer farkındalıkları arasındaki T testi analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyetlerine göre girişimcilikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($t(167)= ,037 p>0.05$).

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre KFÖ “mesleki gelişim yatkınlığı” ($t(167)= 1.612$ $p>0.05$) ve “mesleki hazır bulunma” ($t(167)= 1,868$ $p>0.05$) alt faktörleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmezken; “mesleki bilinç” ($t(167)= 3,099$ $p<0.05$) ve “mesleki öz güven” ($t(167)= 2,132$ $p<0.05$) alt faktörleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 2. Bölümlere Göre GÖ-KFÖ Puanları Arasındaki ANOVA Sonuçları

Ölçek	Alt Boyut	Bölüm	Ort.	Ss	F	p	Fark
GÖ	Girişimcilik	Antrenörlük	95.74	20.01	5,365	,005	1-3
		Spor Yöneticiliği	92.88	16.70			
		Rekreasyon	91.75	15.59			
KFÖ	MGY	Antrenörlük	22.40	4.32	,097	,977	
		Spor Yöneticiliği	22.53	3.75			
		Rekreasyon	21.57	3.68			
	MHB	Antrenörlük	12.42	2.43	,890	,413	
		Spor Yöneticiliği	11.95	2.40			
		Rekreasyon	11.05	2.12			
KFÖ	MB	Antrenörlük	9.55	4.90	6,742	,000	1-3
		Spor Yöneticiliği	8.45	3.39			
		Rekreasyon	8.23	3.10			
	MÖG	Antrenörlük	13.45	3.02	,221	,802	
		Spor Yöneticiliği	13.52	3.00			
		Rekreasyon	13.76	1.96			

GÖ: Girişimcilik Ölçeği, KFÖ: Kariyer Farkındalık Ölçeği, MGY: Mesleki Gelişim Yatkınlığı, MHB: Mesleki Hazır Bulunma, MB: Mesleki Bilinç, MÖG: Mesleki Öz Güven

Tablo 2’de üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre girişimcilik düzeyleri ve kariyer farkındalıkları arasındaki ANOVA testi analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo incelendiğinde; öğrencilerin bölümlerine göre girişimcilikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($F(2-167)=5,365$ $p<0.05$).

Öğrencilerin bölümlerine göre KFÖ “mesleki gelişim yatkınlığı” ($F(2-167)=,097$ $p>0.05$), “mesleki hazır bulunma” ($F(2-167)=,890$ $p>0.05$) ve “mesleki öz güven” ($F(2-167)=,221$ $p>0.05$) alt faktörleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmezken; “mesleki bilinç” ($F(2-167)=6,742$ $p<0.05$) alt faktörü arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 3. Yaş ile GÖ-KFÖ Puanları Arasındaki İlişki

		Yaş	Girişimcilik	3	4	5	6
Yaş	R	1					
	P						
Girişimcilik	R	,852	2				
	P	,005*					
MGY	R	,653	,315	3			
	P	,014*	,033*				
MHB	R	,438	,430		4		
	P	,036*	,048*				
MB	R	,580	,397			5	
	P	,022*	,035*				
MÖG	R	,312	,234				6
	P	,045*	,038*				

GÖ: Girişimcilik Ölçeği, KFÖ: Kariyer Farkındalık Ölçeği, MGY: Mesleki Gelişim Yatkınlığı, MHB: Mesleki Hazır Bulunma, MB: Mesleki Bilinç, MÖG: Mesleki Öz Güven.

Tablo 3’de üniversite öğrencilerinin yaşları ile girişimcilikleri, yaşları ile mesleki farkındalıkları ve girişimcilik ile mesleki farkındalık arasında anlamlı ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan Pearson Korelasyon Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo incelendiğinde öğrencilerin yaşları ile girişimcilikleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Tespit edilen anlamlı ilişki pozitif yönlü yüksek düzeyde tespit edilmiştir ($r = .85$).

Öğrencilerin yaşları ile KFÖ “mesleki gelişim yatkınlığı”, “mesleki hazır bulunma”, “mesleki bilinç” ve “mesleki öz güven” alt faktörleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Yaş ile “mesleki gelişim yatkınlığı” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki ($r = .65$), yaş ile “mesleki hazır bulunma” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki ($r = .43$), yaş ile “mesleki bilinç” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki ($r = .58$) ve yaş ile “mesleki öz güven” arasında orta düzeyde bir ilişki ($r = .31$) tespit edilmiştir.

Öğrencilerden elde edilen veriler doğrultusunda girişimcilik ile KFÖ “mesleki gelişim yatkınlığı”, “mesleki hazır bulunma”, “mesleki bilinç” ve “mesleki öz güven” arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Girişimcilik ile “mesleki gelişim yatkınlığı” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki ($r = .31$), girişimcilik ile “mesleki hazır bulunma” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki ($r = .43$), girişimcilik ile “mesleki bilinç” arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki ($r = .39$) ve girişimcilik ile “mesleki öz güven” arasında pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki ($r = .23$) tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin farklı değişkenliklerine göre girişimcilik düzeylerini ve mesleki farkındalıkları arasındaki farklılıkları tespit etmek ayrıca yaşlarının girişimcilik ve mesleki farkındalıkları ile ilişkisini belirlemektir. Araştırmanın bir başka amacı da girişimcilik ile mesleki farkındalık arasında bir ilişki olup olmadığını saptamaktır. Araştırma doğrultusunda İstanbul Gelişim Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği bölümü ve rekreasyon bölümünde öğrenim gören toplam 169 öğrenci araştırmaya gönüllü olarak katılım göstermiştir.

Araştırma grubundan toplanan veriler incelendiğinde; girişimcilik ölçeğinin ortalama puanı 126.07 olarak tespit edilmiştir. Bu ortalama 124-151 puan aralığında olması nedeniyle spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik puan ortalamalarının yüksek düzeyde girişimcilik aralığında olduğu görülmektedir. Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından yapılan çalışmada da üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Pan ve Akay (2015) tarafından Eğitim Fakültesi öğrencilerine yönelik çalışmada da öğretmen adayı üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri yüksek bulunmuştur. Özmen (2015) tarafından yapılan çalışmada Spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri yüksek bulunmuştur. Öztürk (2018) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının girişimcilik düzeyleri yüksek bulunmuştur. Karataş (2018) tarafından yapılan çalışmada Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin çoğunluğunun girişimcilik düzeyi yüksek olarak saptanmıştır. Mülhim (2019) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin çoğunluğunun girişimcilik düzeyi yüksek olarak belirlenmiştir. Benzer şekilde Özman (2013), Koh (1996), Kaya ve ark. (2011) tarafından yapılan çalışmalarda da öğrencilerin girişimcilik düzeyleri yüksek bulunmuştur. Çalışmamızın sonuçlarıyla yapılan çalışmaların sonuçları paralellik göstermiştir. Bu sonuçlarla üniversitelerin beden eğitimi spor yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre girişimcilik düzeyleri arasında istatistiksel olarak manidar bir farklılık tespit edilmemiştir. Literatür incelendiğinde; Öztürk (2018), Karataş (2018), Mülhim (2019), Adatepe (2018), Pan ve Akay (2015), Yıldız (2020), Özmen (2015) ve Özman (2013) tarafından yapılan çalışmalarda da cinsiyetlere göre girişimcilik düzeyi arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Dolayısıyla çalışmamızın sonuçları ile yapılan çalışmaların sonuçları paralellik göstermiştir. Mülhim (2019) bu durumu spora katılımda cinsiyet ayrımının olmayışından dolayı kaynaklanabileceğini belirtmiştir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre KFÖ “mesleki bilinç” ve “mesleki öz güven” arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ortalamalar incelendiğinde anlamlı farklılık erkekler lehine olduğu yani erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre mesleki bilinçlerinin daha yüksek ve mesleki öz güvenlerinin daha fazla olduğu söylenebilir. Akdemir ve ark. (2015) tarafından yapılan çalışma da meslek yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kariyer faktörleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Öztürk (2020) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin cinsiyetlerine göre kariyer farkındalıkları arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Fakat literatürde cinsiyetler arasında anlamlı farklılık tespit edilen çalışmalarda görülmüştür. Büyükyılmaz ve ark. (2016) tarafından yapılan çalışmada bireylerin cinsiyetlerine göre kariyer gelecekleri ile ilgili “iş piyasasına ilişkin bilgi” alt boyutunda erkek bireyler lehine manidar farklılık belirlenmiştir. Benzer şekilde Kılıç ve ark. (2020) tarafından yapılan çalışmada da “iş piyasasına ilişkin bilgi” alt boyutunda erkek bireyler lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Çalışmamızda da mesleki bilinç alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edildiği düşünüldüğünde çalışmamızın sonucuyla yapılan çalışmaların sonuçlarının paralellik gösterdiği söylenebilir.

Öğrencilerin bölümlerine göre girişimcilikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ortalamalara bakıldığında antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümü öğrencilerine göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu saptanmıştır. Yani antrenörlük bölümü öğrencilerinin diğer bölüm öğrencilerine göre daha girişimci oldukları söylenebilir. Fakat literatür incelendiğinde Mühim (2019) ve Özmen (2015) tarafından yapılan çalışmalarda beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilikleri yüksek düzeyde olmasına rağmen bölümler arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir. Çalışmamızın sonuçlarıyla literatürdeki çalışmaların sonuçları paralellik göstermemiştir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre KFÖ “mesleki bilinç” alt faktörü arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır. Antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin spor yöneticiliği ve rekreasyon bölümü öğrencilerine göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulguyla antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere göre kariyer farkındalıklarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu sonuç özellikle iş piyasasında antrenörlük bölümü öğrencilerinin çalışma alanları ve istihdamlarının diğer bölümlere göre daha kolay olması olarak yorumlanabilir. Ağaoğlu ve ark. (2013) tarafından yapılan çalışmada beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri alan sorulduğunda öğrencilerin

%38,5'i beden eğitimi öğretmeni olarak, %37,4'ü ise antrenörlük alanında çalışmak istediklerini söylemişlerdir.

Öğrencilerin yaşları ile girişimcilikleri arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu noktadan hareketle öğrencilerin yaşları arttıkça girişimciliklerinin de artacağı sonucuna varılmıştır. Literatürde farklı sonuçların olduğu görülmüştür. Örneğin Karataş (2018) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin yaşları ile girişimcilikleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Mülhim (2019) ve Kılıç ve ark. (2012) tarafından yapılan çalışmalarda ise anlamlı ilişki belirlenmemiştir. Yıldız (2020) tarafından yapılan çalışmada ise yaş gruplarına göre girişimcilik arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir fakat daha yüksek yaş grubundaki bireylerin düşük yaş grubundaki öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Şeşen ve Basım (2012) yaşın girişimcilik niyetini etkileyebileceğini yapılan çalışmalarla ortaya konulduğunu ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin yüksek olacağı bir grup olarak düşünülebileceğini belirtmiştir.

Öğrencilerin yaşları ile KFÖ “mesleki gelişim yatkınlığı”, “mesleki hazır bulunma”, “mesleki bilinç” ve “mesleki öz güven” arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu bulgularla öğrencilerin yaşları arttıkça kariyer farkındalıklarının arttığı söylenebilir. Öztürk (2020) tarafından yapılan çalışmada bireylerin yaşlarına göre kariyer farkındalıkları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Özellikle 26 yaş üstü katılımcıların kariyer farkındalıklarının 18-19-20-21 yaş grubundaki katılımcılara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Benzer şekilde Kılıç ve ark. (2020) tarafından yapılan spor bilimleri alanındaki öğrencilerin yaşlarına göre kariyer gelecekleri arasında bazı alt boyutlarda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ortalamalar incelendiğinde 26 yaş ve üzerindeki bireylerin daha yüksek ortalamalara sahip olduğu görülmüştür.

Araştırmanın temel amacı öğrencilerin girişimcilikleri ile mesleki farkındalıkları arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Analiz sonucunda öğrencilerin girişimcilikleri ile KFÖ “mesleki gelişim yatkınlığı”, “mesleki hazır bulunma”, “mesleki bilinç” ve “mesleki öz güven” alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu bulgularla öğrencilerin kariyer ve mesleki farkındalıklarının artması onların girişimcilik düzeylerini etkileyerek artırabileceği sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin demografik özelliklerine göre girişimcilik ve mesleki kariyer farkındalıklarının değiştiği, öğrencilerin mesleki kariyer farkındalıklarının arttıkça girişimciliklerinin de artacağı sonucuna varılmıştır.

KAYNAKLAR

- Adatepe, S. (2018). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda Okuyan Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Özellikleri İle Yansıtıcı Düşünme Düzeylerinin İncelenmesi. (Yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Ağaoğlu, Y.S., Eker, H. ve Ağaoğlu, S. (2013). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin kariyer algılamalarının değerlendirilmesi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(22), 283-296.
- Akdemir, A., Mert Karagöz, A., Salihoğlu, G., Konakay, G., Adalı, P., Koçyiğit, E. ve Zaimoğlu, Ö. (2015). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer planlarının motivasyon düzeylerine etkilerinin araştırılması. Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 4(1), 52-90.
- Akman, Ş. (2019). Girişimcilik ve kız öğrencilerde girişimcilik eğilimi: bir vakıf üniversitesi örneği. Yüksek Lisans Tezi. KTO Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı. Konya.
- Arslan, K. (2002). Üniversiteli gençlerde mesleki tercihler ve girişimcilik eğilimleri. Doğu Üniversitesi Dergisi, 6, 1-11.
- Balta Aydın, E. (2007). Örgütlerde kariyer yönetimi, kariyer planlaması, kariyer geliştirmesi ve bir kariyer geliştirme programı olarak koçluk uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim Ve Organizasyon Bilim Dalı. Denizli.
- Bozkurt, Ö.Ç., Kalkan, A., Koyuncu, O. ve Alparslan, A.M. (2012). Türkiye'de Girişimciliğin Gelişimi: Girişimciler Üzerinde Nitel Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1 (15), 229-247.
- Büyükyılmaz, O., Ercan, S. ve Gökerik, M. (2016). Öğrencilerin kariyer planlama tutumlarının demografik faktörler açısından değerlendirilmesi: karabük üniversitesi işletme fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma. İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(7), 2065-2076.
- Colston, N., Thomas, J., Ley, M.T., Ivey, T. ve Utley, J. (2017). Collaborating for Early- Age Career Awareness: A Comparison of Three Instructional Formats. Journal of Engineering Education, 106(2): 326-344.
- Coulter, M. (2001), Entrepreneurship in Action, New Jersey: Prentice Hall Inc.
- Çetindamar, D. (2002). Türkiye'de Girişimcilik, Ankara: TÜSİAD Yayınları, 33.

- Edinsel, S. (2018). Kişiliğin ve örgütsel kariyer planlamının bireysel kariyer planlama ile kariyer memnuniyeti üzerine etkisi: bankacılık sektöründe y kuşağı üzerine bir araştırma. Doktora Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. Isparta.
- Erdoğan, N., (2003), Kariyer Geliştirme Kuram ve Uygulama, Nobel Yayınları, Ankara.
- Göçmen, S. (2007). İşletmelerde girişimcilik özelliğini destekleyen faktörler: “iç girişimcilik”. Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim Organizasyon Programı. Manisa.
- İlhan, S. (2005). Bazı Değişkenler Açısından Elazığ'da Girişimci Profili. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15 (1), 217-248.
- İpçi, T. (2020). Kariyer koçluğu uygulamalarının üniversite öğrencilerinin kariyer kararı yetkinliği ve kariyer stresi düzeylerine etkisinin incelenmesi: İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. İzmir.
- Karataş, İ. (2018). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkilerinin incelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretimi Ana Bilim Dalı Beden Eğitimi Ve Spor Eğitimi Bilim Dalı. Bartın.
- Kaya, D., Güzel, D. ve Çubukçu, B. (2011). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin araştırılması: Atatürk Üniversitesinde bir araştırma. Kafkas Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi, 2(1):76-89.
- Kılıç, B., Keklik, B ve Çalış, N. (2012). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri üzerine bir araştırma: Bandırma İ.İ.B.F İşletme Bölümü örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 2(17): 423-435.
- Kılıç, Y., Coşkun, Z. ve Karakaya, Y.E. (2020). Spor bilimleri alanında eğitim alan öğrencilerin kariyer geleceklerine yönelik tutumları. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 15(23), 2064-2078.
- Kirchoff, B.A. (1991) Entrepreneurship's Contribution To Economics, Entrepreneurship: Theory and Practice, 16(2), 93-112.
- Koçer, K. (2017). İşletmelerde girişimcilik eğiliminin iç girişimcilik uygulamalarına etkisi: turizm sektöründe bir uygulama. Yüksek Lisans Tezi. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. Karabük.
- Koh, H.C. (1996). Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics a study of Hong Kong MBA students. Journal of Managerial Psychology, 3:12-25.

- Kuzu, A. (2013). Bilimsel araştırma yöntemleri. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Küçüktekin, K. (2006); "Girişimcilik Politikası Çerçevesinde Avrupa Birliği'nin KOBİ Politikası ve Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Çerçevesinde Türkiye'nin KOBİ Politikası," Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Ankara.
- Mülhim, Z. (2019). beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik özellikleri ve bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi: bartın üniversitesi örneği. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretimi Ana Bilim Dalı Beden Eğitimi Ve Spor Eğitimi Bilim Dalı. Bartın.
- Özman, C. (2013). Spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeyinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı. İstanbul.
- Özmen, Ç. (2015). Rekreasyon ve spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin değerlendirilmesine yönelik bir çalışma. Yüksek lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı. Burdur.
- Öztürk, M. (2018). Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri ileyansıtıcı düşünme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (sakarya üniversitesi örneği). Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı. Bartın.
- Öztürk, M. (2020). Üniversite kariyer gelişim programının öğrencilerin kariyer farkındalığı, karar verme yetkinliği ve stresi üzerindeki etkisi. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı. İstanbul.
- Pan, V.L. ve Akay, C. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. E-Journal Of New World Sciences Academy. 10, (2), 125-138.
- Şeşen, H. ve Basım, H. (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. Ege Akademik Bakış Dergisi, 12(1): 21-28.
- Tuncer, P. (2012). Değişen insan kaynakları yönetimi anlayışında kariyer yönetimi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 31 (1), 203-233.

- Türk Dil Kurumu (TDK) “Kariyer”. ERİŞİM: 06.11.2020. <https://sozluk.gov.tr/>.
- Varol, E.S. (2001), Kariyer Yönetimi, Planlaması ve Yeni Gelişmeler, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Yayını.
- Yaşar, O.M. ve Sunay, H. (2019). Spor Bilimleri Öğrencilerine Yönelik Kariyer Farkındalığı Ölçeğinin (KFÖ) Geliştirilmesi. Çomü Spor Bilimleri Dergisi. 2(1), 7-22.
- Yıldız, E. (2020). İnönü üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı. Malatya.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A.M. (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21, 195-203.
- Yılmaz, S. (2019). Mentorluğun sınırsız kariyer aracılığı ile kariyer tatmini üzerindeki etkisine yönelik ilaç sektöründe bir uygulama. Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Genel İşletmecilik Programı. İstanbul.
- Yüceol, N. (2018). Girişimcilik eğitimi alan kişilerin girişimci kişilik özellikleri ve girişimcilik eğilimi arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Bilim Dalı. İstanbul.